

Centrum pro československá exilová studia

INVENTÁRNÍ SEZNAM

K FONDU:

EDUARD FUSEK

Jitka Pelikánová

Lucie Reitingarová

Olomouc 2010

ÚVOD

1. Eduard Fusek

(20. prosince 1901 – 31. ledna 1996)

Eduard Jan Fusek byl československým podnikatelem a politikem, angažoval se v živnostenském a katolickém hnutí. Narodil se v roce 1901 ve Valašských Kloboukách v rodině maloobchodníka. Absolvoval obchodní školu v Praze, studium práv nedokončil. Mladý Fusek se záhy pustil do podnikání v tehdy novém oboru – elektrotechnice. Podnikl řadu studijních cest (Německo, Francie, severní Evropa, Pobaltí, Turecko a další), v polovině dvacátých let založil svůj vlastní podnik. V roce 1926 přesouvá svůj podnik do Prahy, získává řadu patentů (výroba elektrických pojistek, zástrček, vypínačů aj.). Od roku 1932 sídlí ústředí jeho podniku na Václavském náměstí, firma rozšiřuje oblast výroby i na rádia (Radio Fusek). Ve 30. letech byl Fusek členem mnoha společností – např. Svaz radioobchodníků republiky Československé (záhy se stal jeho předsedou), člen správní rady Československého úřadu statistického, obchodní a komorní rada Obchodní a živnostenské komory, předseda Ústředního svazu obchodu atd. Vydával časopisy Radioobchod a Radiohandel. Angažoval se i v politice v rámci živnostenské strany.

V roce 1929 se Fusek oženil s Hanou Malou (1908-1994), měli dvě děti Evu (1931-1949) a Věru (1932). Eva zemřela na leukémii, krátce po odchodu do exilu ve Velké Británii. Během protektorátu ukončil Fusek své politické aktivity, finančně podporoval domácí odboj ale i řadu lidí, zejména z řad jeho bývalých zaměstnanců. Po válce se Fusek znovu objevuje v politice, byl poslancem Prozatímního národního shromáždění. Jelikož nedošlo k obnovení živnostenské strany, vstupuje do Československé strany lidové, za tu je ve volbách v roce 1946 zvolen do Ústavodárného národního shromáždění, je jmenován předsedou parlamentního výboru pro obchod.

Eduard Fusek utíká krátce po únorových událostech do exilu. Byl jedním z prvních, na které byl komunisty vydán zatykač. Fuskovi žijí chvíli v Irsku, pak ve Velké Británii, v roce 1951 odchází natrvalo do USA, do Washingtonu. Po několika menších pracích se Fusek stává

technickým ředitelem stavby katedrály Panny Marie ve Washingtonu, jedné z největších v USA. Technického ředitele dělá téměř deset let, až do odchodu do důchodu.

V exilu se aktivně podílí na budování politických organizací. Zakládá živnostenskou stranu v exilu,¹ byl členem Rady svobodného Československa.² Patřil k lidem, kteří podporovali ustavení vrcholného politického orgánu bez ohledu na politickou příslušnost. Po rozdělení Rady je členem Národního výboru svobodného Československa, v této době dochází také k rozdělení živnostenské strany, v čele té původní Fusek zůstává jako předseda. Pro velké neshody československého exilu opouští Eduard Fusek v polovině 50. let veškeré politické funkce, zůstává jen členem zastupitelstva RSČS. Nadále zůstává aktivní pouze v katolických spolcích, výrazně se angažuje v protestech proti uvěznění pražského arcibiskupa Josefa Berana. Závěr života zasvětil Fusek budování české kaple ve Washingtonu, k její realizaci došlo v 70. letech, vysvěcena byla v roce 1983.³

2. Původ a obsah fondu

Fuskova pozůstalost byla spravována jeho dcerou Věrou. Většina dokumentů byla uspořádána samotným Fuskem během jeho života. Zbytek byl roztržěn dcerou Věrou, která se držela otcových poznámek. Věra Peters Fusek věnovala pozůstalost prostřednictvím PhDr. Michala Pehra Centru pro československá exilová studia v Olomouci.

Na podnět své dcery Fusek namluvil v 70. letech na magnetofonové pásky své paměti, které vyšly v roce 2009 pod názvem *Eduard Jan Fusek: Doma a v exilu*. Fond obsahuje originály těchto kazet.

Fond je třízen tématicky, do čtyř tématických okruhů. První obsahuje materiály a dokumenty týkající se Fuskova života. Druhou největší část fondu tvoří jeho politické aktivity, část je věnována politice před odchodem do exilu, většina materiálů se však týká exilové politiky, jednak obecně, jednak je věnována konkrétně Radě svobodného Československa a živnostenské straně v exilu. Dalším tématickým celkem fondu je Fuskova církevní aktivita, jedná se zejména o materiály k osvobození arcibiskupa Berana a k postavení

¹ Materiály týkající se živnostenské strany v exilu jsou uloženy v Centru pro československá exilová studia, fond Eduard Fusek, karton č. 7.

² Materiály týkající se Rady svobodného Československa jsou uloženy v Centru pro československá exilová studia, fond Eduard Fusek, karton č. 6.

³ Materiály týkající se Fuskových církevních aktivit jsou uloženy v Centru pro československá exilová studia, fond Eduard Fusek, karton č. 8.

české kaple ve Washingtonu. Dále fond obsahuje Fuskovu korespondenci, jeho články a různé novinové výstřižky.

INVENTÁRNÍ SEZNAM

Inv.č.	Obsah, popis	Karton
I. MATERIÁLY K ŽIVOTOPISU		
	1. Materiály k životopisu – rodný a křestní list, osvědčení, životopisy, průkazy, absolventská ročenka, fotky, navštívenky, text o historii Fuskovy rodiny, zprávy od doktorů, úmrtní list, atd.	1
	2. Paměti – originály magnetofonových pásek, sepsané paměti, životopis psaný PhDr. Michalem Pehrem	2
II. POLITICKÁ AKTIVITA		
	3. Politická aktivita (1945-1948) – zprávy ze zasedání Prozatímního i Ústavodárného národního shromáždění, dokumenty Československé strany lidové	2
	4. Politická aktivita v exilu – dokumenty Československé strany lidové v exilu, sociální demokracie v exilu, agrární strany v exilu, Centrální rady Podkarpatské Rusi a dalších exilových organizací	3
	Různé dokumenty a korespondence s řadou exilových osobností (Zenkl, Rašín, Blažek, Bertl, Hrabík), seznam politicky aktivních exulantů (po roce 1948)	4

5. Rada svobodného Československa - stanovy, zprávy, dokumenty, korespondence, zápisy ze schůzí, zastoupení živnostenské strany v exilu v RSČS 5, 6

6. Živnostenská strana v exilu – zprávy z porad, zápisy, dokumenty, korespondence, materiály k založení strany, organizační pokyny, členský průkaz, členská přihláška, historie živnostenské strany, pamětní zápis, tiskoviny, razítko 7

III. CÍRKEVNÍ AKTIVITA

7. Církevní aktivita – různé materiály k případu arcibiskupa Berana, materiály spojené s realizací České kaple ve Washingtonu, kazeta Fuskových pamětí k této události, další církevní materiály 8

IV. KORESPONDENCE A RŮZNÉ

8. Korespondence – K. Bačík, Š. Benda, V. Blažej, K. Blažek, J. Černý, J. Dieška, I. Ducháček, V. Fedinec, F. Hašek, O. R. Havelka, J. Hrubec, J. Janda, J. Josten, F. Kalkus, B. Kolář, K. Kornel, J. Maixner, V. Majer, J. Meisner, J. Mirovský, E. Mládek, J. Mařík, J. Navrátil, A. Nedomová, Š. Osuský, J. Papánek, J. Parker, F. Peroutka, E. Pospíšil, M. Rašín, M. Rechcigl, H. Ripka, G. Sarkanič, J. Slavík, L. Slíva, Smutný, J. Stránský, J. Šámal, K. F. Štekl, M. Švestka, L. Vostrovský, V. Vostřez, P. Zenkl, J. Žaludek, Žemla 9

Korespondence různá - s politickými organizacemi, vyjádření k politickým otázkám, k situaci v exilu, atd. 10

9. Různé – tiskoviny, vyjádření k politickým otázkám, k situaci v exilu,

korespondence E. Petříka atd.	10
10. Novinové výstřižky, přednášky, články	11